

Lausunto

**Hallituksen esitys eduskunnalle
Rikosseuraamuslaitoksen organisaation ja
rikosseuraamusalan koulutusjärjestelmän
uudistamista koskevaksi lainsäädännöksi**

Anna Mari Leinonen

Rehtori, KT

annamari.leinonen@keuda.fi

040 1744523

Keskeisiä kysymyksiä?

- Suomalainen koulujärjestelmä ei tunnista rikosseuraamusalan koulutusta. Sitä ei ole kytketty ammatillisiin tutkintoihin, korkeakoulututkintoihin ja jatkuvan oppimisen rakenteisiin siten, että osaaminen on siirrettävissä ja tunnistettavissa myös muilla koulutus- ja työmarkkinasektoreilla
- Tuleeko rikosseuraamusalan koulutusta **kehittää erillisaarekkeena**, vai pitäisikö sen olla **selkeästi osa kansallista koulutusjärjestelmää** (ammatillinen koulutus, AMK, yliopistot)?
- Tulisiko tutkinnon taso määritellä selkeästi, ettei olisi umpiperiä? Nyt kuvataan, että koulutus vastaisi jatkossakin ammatillisten perustutkintojen ja ammattitutkintojen vaativuustasoa. (ei tuota jatko-opintokelpoisuutta?)
- Tarvitaanko oma koulutuskeskus vai voisivatko jotkut ammatillisen koulutuksen järjestäjät ottaa tämän tehtäväkseen ja tehdä sopimuksen Risen kanssa, että opintoihin kuuluu työssä oppimista vankiloissa ja myös näytöt tehdään siellä?

Ehdotus 1.

Rikosseuraamusalan koulutus osaksi kansallista ammatillisen koulutuksen koulutusjärjestelmää

- Nimetyt ja aiheeseen perehtyneet ammatilliset koulutuksen järjestäjät toimivat koulutuksen järjestäjinä tiiviissä yhteistyössä RISEn ja vankiloiden kanssa
- Tehdään sopimus Rikosseuraamuslaitoksen kanssa: opintoihin kuuluva työssäoppiminen toteutetaan vankiloissa ja näytöt aidossa toimintaympäristössä. Työelämä varmistaa laadun näytöissä.
- Keskeinen hyöty:
 - Koulutusjärjestelmä tukee rekrytointia, jatkuvaa oppimista ja henkilöstön saatavuutta koko maassa
 - Laatu ja yhdenmukaisuus säilyvät pedagogisesti johdetun tutkintokoulutuksen kautta
 - Tutkinnon taso on selkeästi määritelty koulutusjärjestelmässä

Rikosseuraamusalan koulutus ammatillisen koulutuksen osaamiskokonaisuus?

- Tuoreen Jatkuvan oppimisen raportin linjaukset tukevat vahvasti ajatusta, että Rikosseuraamusalan koulutus voidaan rakentaa osaamiskokonaisuutena osaksi kansallista koulutusjärjestelmää
- Kokonaisuus voi yhdistää:
 - turvallisuusalan tutkinnon osia
 - sosiaali- ja terveysalan tutkinnon osia
 - rikosseuraamusalan erityisosaamista (laaditaan tutkinnon osiksi)
- Koulutus voidaan toteuttaa työn ohessa (oppisopimuksena), ammatillisen koulutuksen rakenteissa, vankilaympäristöön kytkeytyen

Viittaus: Osuvampaa aikuiskoulutusta : Ehdotuksia jatkuvan oppimisen kehittämiseksi ammatillisessa koulutuksessa. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2026:28

Turvallisuusalan sekä sosiaali- ja terveysalan tutkinnon suorittajien päteväytyminen rikosseuraamusalan työtehtäviin

- Mikäli opiskelija suorittaa koko tutkinnon (turvallisuus alan pt, turvallisuusalan at, Sosiaali- ja terveysalan pt) sisällytetään tutkintoon rikosseuraamusalan ammattitaitovaatimukseen laaditut tutkinnon osat
- Näistä tutkinnoista aikaisemmin valmistuneet voivat täydennyskouluttautua rikosseuraamusalan ammattilaisiksi suorittamalla nimetyt rikosseuraamusalan tutkinnon osat

Myös näissä koulutuksissa tiivis yhteistyö RISEN ja vankiloiden kanssa

Rikosseuraamusalan koulutus ja TKI-toiminta

- Miksi TKI on olennainen osa koulutusratkaisua?
 - Rikosseuraamusala on nopeasti muuttuva toimintaympäristö: turvallisuusuhat, radikalisoituminen, mielenterveyden haasteet, monikulttuurisuus, vuorovaikutus ja digitaalisuus.
 - Tarvitaan tutkimusperustaista kehittämistä, ei vain koulutusta
 - Integroitu koulutusmalli vahvistaa TKI-toimintaa, koska:
 - Ammatilliset koulutuksen järjestäjät ja korkeakoulut toimivat jo kansallisissa ja alueellisissa TKI-ekosysteemeissä ja tekevät soveltavaa tutkimus- ja kehittämistyötä työelämän kanssa
 - Rikosseuraamuslaitoksen toimintaympäristö tarjoaa ainutlaatuisen autenttisen kehittämisalustan ja mahdollisuuden vaikuttavuuden tutkimiseen (esim. kuntoutus, turvallisuus)
- ➔ Kytkeä koulutusjärjestelmään mahdollistaa systemaattisen TKI-toiminnan

Vaihtoehto 2: Rikosseuraamusalan koulutus erillisenä järjestelmänä

- Mikäli on perusteltua säilyttää Rikosseuraamusalan koulutuskeskus ja säilyttää rikosseuraamusalan koulutus koulutusjärjestelmän ulkopuolisena tutkintona, on kannatettavaa, että
 - tunnistetaan ja tunnustetaan aiempi osaaminen
 - rakennetaan koulutuskeskusmuotoisen koulutuksen rinnalle työssäoppimiseen perustuva väylä turvallisuusalan, sosiaali- ja terveysalan sekä soveltavan korkeakoulututkinnon suorittaneille
- Mallin vahvuus: erikoisosaaminen säilytetään

→ Ensisijainen tavoite:

Rikosseuraamusalan koulutuksen tulee olla osa kansallista koulutusjärjestelmää, ei erillinen saareke. Samalla säilytetään työn erityisluonne, turvallisuus ja eettiset vaatimukset.

Rikosseuraamusalan osaamisen vahvistaminen tukee ammatillisen koulutuksen sisäisessä yhteistyössä toteutettuna myös ammatillisen koulutuksen turvallisuus- ja sosiaali- ja terveysalan osaamista

A decorative graphic element at the bottom of the slide, consisting of several overlapping, curved green shapes that create a wavy, organic pattern.